

ORTAÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SALDIRGANLIK TUTUMLARININ ARAŞTIRILMASI¹

Mahmut AÇAK²

Tamer KARADEMİR³

Ramazan BAYER⁴

Özet

Bu çalışmanın amacı ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin saldırganlık tutumlarını araştırmaktır. Araştırmaya 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Malatya ve Kahramanmaraş il merkezlerinde bulunan; yaşları 14 ile 18 arasında toplam 1409 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ile İpek İlter (Kiper) tarafından geliştirilen Saldırganlık Envanteri kullanılmıştır. Araştırma grubunun saldırganlık alt boyutlarından atılmanlık puan ortalamaları arasında 15 ve 16 yaş grubundan kaynaklanan farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu, cinsiyet değişkenine göre atılmanlık puan ortalamaları hariç diğer boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu, üniversite ve lisans üzeri eğitime sahip olan annelerin çocukları daha atılman olduğu, 0-6 yaş aralığında bakıcı tarafından büyütülen çocukların saldırganlık alt boyutlarından atılmanlık boyutu hariç diğer alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu, araştırma grubunun spor yapma değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarında istatistiksel olarak spor yapanların, atılmanlık alt boyutunda anlamlı fark olduğu, okul türü değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından

- 1 11 - 14 Mayıs 2017 tarihlerinde Ordu Üniversitesinde düzenlenmiş olan IX. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.
- 2 Doç.Dr., İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya.
- 3 Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Kahramanmaraş.
- 4 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Malatya.

edilgen saldırganlık boyutu hariç diğer boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan testte farkın yıkıcı saldırganlık boyutunda özel okul öğrencilerinden, atılgnlık boyutunda Anadolu lisesi öğrencilerinden, genel saldırganlık düzeyi ise özel okul öğrencilerinden kaynaklı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, Ortaöğretim, Ortaöğretim Öğrencileri, Saldırganlık,

Giriş

Günümüzde gençler arasında sataşmalar, kavgalar, öfke ifadeleri, küfürleşmeler, kırıcı, incitici sözler ve davranışlar gözlemek neredeyse kaçınılmaz olmuştur. Sokakta, okulda sınıfta, okul bahçesinde, koridorlarda, okul kantinlerinde karşılaştığımız saldırganlık ifadeleri hem saldırganlığa maruz kalan hem de kalmayan öğrencileri oldukça tedirgin etmektedir (Karataş ve Yavuzer, 2016).

Acet (2005)' e göre şiddet içerikli davranışlar, insanlarda şiddet kullanma, kanuna uymamak, kişiye zarar vermek, hakaret etmek, onurunu kırmak, sükûnet ve huzura son vermek, birinin hakkını çiğnemek, hırpalamak, incitmek, canını acıtmak için zor kullanmak; yıkıcı aşırı davranışlarda bulunmak, aşırı derecede öfke ifade etmek şekillerinde kendini gösterebilmektedir (Acet, 2005).

Okulda şiddetle ilişkili çalışmalar daha çok ergenlik dönemine odaklanmakla birlikte, pek çok çalışma ilköğretim okulu yıllarında oldukça saldırgan olan çocukların ergenlik ve yetişkinlikte fiziksel şiddet için önemli ölçüde risk altında olduğunu açıkça göstermektedir (Lee ve ark., 2007). Şiddet, saldırganlığın bir çeşididir ve saldırgan davranışın uç noktasıdır. Yani her saldırgan davranış, şiddet içermeyebilir (Kılıcıl ve Partal, 2003).

Günümüzde eğitim kurumlarında güncel bir sorun haline gelen ve gençler arasında yaralama ve ölümlle sonuçlanan kavgaların artmasına yönelik şiddet olayları medyada sıkça yer bulmaktadır. Ayrıca televizyonda fazla şiddet filmleri izlemenin gençlerde saldırgan davranışlara yol açtığı sonucuna varılmaktadır (Şahin, 1999), (Haskan ve Yıldırım,

2014) ise karşı cinsle ilişkilerde yaşanan şiddetin ve gençler tarafından başvuruşulan şiddetin en sık karşılaşılan şiddet türleri olduğunu ifade etmektedir. Nitekim okullarda şiddetin bir salgın haline gelmekte olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konulmaya çalışılmıştır (Üstün ve ark., 2007).

Üstün ve ark., (2007)' e göre eğitim kurumlarında meydana gelen şiddet olayları incelendiğinde özellikle iletişimin zayıf olduğu aile yapısı şiddete meyil verirken, akran grupları da saldırganlığı ortaya çıkaracak ve bunu uygulayabilecek ortamı hazırlamakta olduğunu belirtmiştir. Şiddet eğilimi, bireylerin şiddete ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarından oluşmaktadır. Bu kavram bireylerin yalnızca şiddet davranışları ile sınırlı değildir. Her hangi bir durumda şiddete başvurmak kadar, şiddet kullanımının haklı olduğunu düşünmek de şiddet eğilimi anlamına gelmektedir (Haskan, 2009).

Bu çalışmada yaşları 14 ile 18 yaş aralığındaki gençlerin şiddet eğilimlerine etki eden nedenleri belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan anket sonuçlarına göre öğrencilerin, bazı demografik bilgiler ışığında şiddet eğilimleri araştırılmıştır.

Meteryal ve Metod

Çalışma, 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Malatya ve Kahramanmaraş il merkezlerinde bulunan; yaşları 14 ile 18 arasında toplam 1409 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların % 15,19'u 14 yaşında, % 17,60'ı 15 yaşında, % 18,74'ü 16 yaşında, % 32,01'i 17 yaşında ve % 16,46'sı 18 yaş ve üstündedir. Katılımcıların okul türüne göre Meslek Lisesinde okuyan 340, Spor Lisesinde okuyan 329, Anadolu Lisesinde okuyan 356 ve Özel Okulda okuyan 384 toplamda 1409 öğrenci bu çalışmaya katılmıştır.

Veri Toplama Araçları; Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile deneklerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sınıf, okul başarısı, aktif spor faaliyeti, ailenin ekonomik düzeyi ve gelir durumu vb.) hakkında bilgiler toplanmıştır. Bu çalışmada saldırganlığı ölçmek için İpek İter Kiper (1984) tarafından güvenilirliği geliştirilmiş olan, 30 maddeden oluşan saldırganlık envanteri kullanılmıştır (Kiper, 1984).

İstatistiki Analiz: Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 21.0 istatistik paket program kullanılmıştır. Normallik sınavına göre, normal dağılım gösteren veriler için parametrik testlerden bağımsız gruplarda t testi ve One – Way ANOVA, normal dağılım göstermeyen veriler için nonparametrik testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Varyans homojenliğine göre ise Post Hoc Multiple Comparisons testlerinden Tamhane ve Tukey testleri kullanılmıştır. Ayrıca bağımsız değişkenler için frekans ve % hesaplamaları yapılmıştır. Saldırganlık alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek için pearson correlation katsayısı hesaplanmıştır. Bu çalışmada hata düzeyi 0.05 ve 0,01 olarak alınmıştır.

Bulgular

Bu çalışmada yaşları 14 ile 18 yaşlarında toplam 1409 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların % 15,19'u 14 yaşında, % 17,60'ı 15 yaşında, % 18,74'ü 16 yaşında, % 32,01'i 17 yaşında ve % 16,46'sı 18 yaş ve üstündedir.

Tablo 1. Araştırma grubunun yaş değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

Yaş		Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Yıkıcı Saldırganlık	Gruplar arası	1005,153	255	241,573	1,435	,214
	Gruplar içinde	85183,124	1155	172,122		
	Genel Toplam	86199,442	1409			
Atılğanlık	Gruplar arası	2432,634	255	611,310	5,126	,000*
	Gruplar içinde	48762,412	1155	101,445		
	Genel Toplam	52310,023	1409			
Edilgen Saldırganlık	Gruplar arası	416,643	255	103,166	,553	,646
	Gruplar içinde	89930,106	1155	178,043		
	Genel Toplam	89544,732	1409			
Genel Saldırganlık	Gruplar arası	6662,053	255	1653,112	2,074	,076
	Gruplar içinde	400968,095	1155	820,034		
	Genel Toplam	407660,152	1409			

*p<0.05

Tabloya göre araştırma grubunun saldırganlık alt boyutlarından atılğanlık puan ortalamaları arasında 15 ve 16 yaş grubundan kaynaklanan farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

	Cinsiyetiniz	N	Mean	SD	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Erkek	820	36,6825	12,9052	3,703	,000*
	Bayan	589	30,1545	13,2664		
Atılğanlık	Erkek	820	44,8734	10,5933	-1,164	,226
	Bayan	589	47,0122	9,6455		
Edilgen Saldırganlık	Erkek	820	33,2176	13,2243	2,517	,011*
	Bayan	589	29,1677	13,4772		
Genel Saldırganlık	Erkek	820	112,7377	29,2562	2,453	,013*
	Bayan	589	106,3231	27,0274		

*p<0.05

Tabloya göre araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından atılğanlık puan ortalamaları hariç diğer boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma grubunun annenizin eğitim durumu değişkenine göre dağılımları oranları % 14,98'i okuryazar değil, % 32,72'i ilkokul, % 22,99'u ortaokul, % 19,94'ü lise, % 5,96'sı üniversite ve % 3,41 lisansüstüdür.

Tablo 3. Araştırma grubunun annenizin eğitim durumu değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

Annenizin Eğitim Durumu		Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Yıkıcı Saldırganlık	Gruplar arası	1345,144	255	277,580	1,461	,159
	Gruplar içinde	86407,437	1155	173,654		
	Genel Toplam	86348,440	1409			
Atılğanlık	Gruplar arası	213,123	255	42,621	,422	,845
	Gruplar içinde	51994,914	1155	105,249		
	Genel Toplam	52208,048	1409			
Edilgen Saldırganlık	Gruplar arası	3114,139	255	622,720	3,539	,003*
	Gruplar içinde	85732,546	1155	164,838		
	Genel Toplam	88246,758	1409			
Genel Saldırganlık	Gruplar arası	8732,664	255	1680,532	2,218	,062
	Gruplar içinde	398654,463	1155	819,362		
	Genel Toplam	407653,139	1409			

*p<0.05

Tabloya göre araştırma grubunun anne eğitim durumu değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından edilgen saldırganlık boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan testte bunun üniversite ve lisans üzeri eğitime sahip olan annelerden kaynaklandığı belirlenmiştir. Edilgen saldırganlık puan ortalamalarının eğitim düzeyi arttıkça artmakta olduğu belirlenmiştir.

Gruplar arasında
Gruplar içinde
Genel Toplam

Tablo 4. Araştırma grubunun babasının eğitim durumu değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

Babanızın Eğitim Durumu		Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Yıkıcı Saldırganlık	Gruplar arası	1084,289	255	226,750	1,174	,243
	Gruplar içinde	86271,242	1155	174,241		
	Genel Toplam	84548,432	1409			
Atılgnlık	Gruplar arası	184,658	255	36,581	,477	,861
	Gruplar içinde	53732,271	1155	105,284		
	Genel Toplam	53421,258	1409			
Edilgen Saldırganlık	Gruplar arası	1813,414	255	386,622	2,360	,057
	Gruplar içinde	87732,333	1155	176,335		
	Genel Toplam	88765,744	1409			
Genel Saldırganlık	Gruplar arası	5339,972	255	1075,786	1,331	,242
	Gruplar içinde	414331,145	1155	813,238		
	Genel Toplam	413960,159	1409			

Tabloya göre araştırma grubunun baba eğitim durumu değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. Araştırma grubunun 0-6 yaş aralığınızda bakıcı tarafından büyütüldünüz mü değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

0-6 yaş aralığınızda bakıcı tarafından büyütüldünüz mü?		N	Mean	SD	U test	p
Yıkıcı Saldırganlık	Evet	91	40,4535	11,7343	-2,582	,015*
	Hayır	1318	33,5464	13,2104		
Atılgnlık	Evet	91	45,1572	10,6823	-,536	,529
	Hayır	1318	45,3621	10,2724		
Edilgen Saldırganlık	Evet	91	40,2345	13,1435	-2,791	,004*
	Hayır	1318	30,5182	13,1736		
Genel Saldırganlık	Evet	91	128,2343	26,2835	-2,388	,011*
	Hayır	1318	103,4372	28,4221		

*p<0.05

Tabloya göre araştırma grubunun 0-6 yaş aralığınızda bakıcı tarafından büyütüldünüz mü değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından atılgnlık boyutu hariç diğer alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Araştırma grubunun spor yapıyor musunuz değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

Spor yapıyor musunuz?		N	Mean	SD	t	p
Yıkıcı Saldırganlık	Evet	898	34,3547	12,6549	1,232	,162
	Hayır	511	32,9456	14,3621		
Atılgnlık	Evet	898	33,2176	13,2243	2,517	,010*
	Hayır	511	29,1677	13,4772		
Edilgen Saldırganlık	Evet	898	31,4044	13,4546	1,068	,294
	Hayır	511	29,9776	14,1562		
Genel Saldırganlık	Evet	898	112,7377	29,2562	2,453	,013*
	Hayır	511	106,3231	27,0274		

Tabloya göre araştırma grubunun spor yapıyor musunuz değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarında istatistiksel olarak spor yapanların, Atılgnlık ve Genel Saldırganlık olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Araştırma grubunun okuduğunuz okul türü değişkenine göre saldırganlık düzeyi analiz sonuçları

Okuduğunuz okul türü	n	Mean	SD	F	p	
Yıkıcı Saldırganlık	Meslek Lisesi	340	34,4328	12,3188	4,343	,004*
	Spor Lisesi	329	32,6554	12,6343		
	Anadolu Lisesi	356	31,1822	13,1755		
	Özel Okul	384	37,5398	14,7629		
Atılganlık	Meslek Lisesi	340	44,2319	10,5089	2,765	,027*
	Spor Lisesi	329	44,3814	9,8726		
	Anadolu Lisesi	356	47,5652	8,8724		
	Özel Okul	384	46,2926	10,5499		
Edilgen Saldırganlık	Meslek Lisesi	340	30,8659	12,2759	1,391	,168
	Spor Lisesi	329	30,2162	12,4367		
	Anadolu Lisesi	356	30,2399	13,2457		
	Özel Okul	384	33,5452	15,7693		
Genel Saldırganlık	Meslek Lisesi	340	108,5455	29,3418	2,581	,037*
	Spor Lisesi	329	106,1422	26,5490		
	Anadolu Lisesi	356	109,5490	25,4285		
	Özel Okul	384	117,2444	32,5472		

*p<0.05

Tabloya göre araştırma grubunun okuduğunuz okul türü değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından edilgen saldırganlık boyutu hariç diğer boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan testte farkın yıkıcı saldırganlık boyutunda özel okul öğrencilerinden, atılganlık boyutunda Anadolu lisesi öğrencilerinden, genel saldırganlık düzeyi ise özel okul öğrencilerinden kaynaklı olduğu belirlenmiştir.

Tartışma

Alan yazında, araştırma grubunun saldırganlık alt boyutlarından atılganlık puan ortalamaları arasında 15 ve 16 yaş grubundaki öğrencilerin atılganlık puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmalarda erkek öğrencilerin kızlara göre daha saldırgan eğilimli olduklarını göstermektedir (Nair, 2014). Ancak, Hanhan (2012)'nin araştırmasına göre kız öğrencilerin saldırgan (zorba) davranışlarının erkek öğrencilerden daha yüksek puana sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, kız öğrencilerin saldırgan eğilimlerinin daha önceki araştırmalara göre artış gösterdiği yönündedir (Hanhan, 2012).

Anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerde saldırganlık eğilimlerinin anlamlı düzeyde anlamlı bir düşüş gösterdiği tespit edilmiştir. Literatürde (Avcı, 2010), (Aygen, 2009) bu araştırmanın bulgularını destekleyen çalışmalardır.

0-6 yaş aralığınızda bakıcı tarafından büyütülme değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından atılganlık boyutu hariç diğer alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Spor yapma değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarında istatistiksel olarak spor yapanların, atılganlık ve genel saldırganlık olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık, Dervent (2007); lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ve sportif aktivitelere katılımı ilişkisi isimli araştırmasında, spor yapanların, spor yapmayanlardan daha atılgan olduklarını ancak diğer saldırganlık özelliklerinde spor yapanlar ve yapmayanlar arasında anlamlı bir fark saptanamamıştır (Dervent, 2007); Aynı şekilde, spor yapan ve yapmayan 14-18 yaş grubu öğrencilerin saldırganlık tutumlarının incelenmesinde, lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ile spor yapmaya ayırdıkları zamana göre farklılaşmadığı görülmektedir (Bayram, 2012). Açak & Kaya (2015) tarafından yapılan çalışmada, işitme engelli futbolcuların atılganlık düzeylerinin herhangi bir engeli bulunmayan futbolculara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Açak ve Kaya, 2015).

Okul türü değişkenine göre saldırganlık alt boyutlarından edilgen saldırganlık boyutu hariç diğer boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan testte farkın yıkıcı saldırganlık boyutunda özel okul öğrencilerinden, atılganlık boyutunda Anadolu lisesi öğrencilerinden, genel saldırganlık düzeyi ise özel okul öğrencilerinden kaynaklı olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin, enerjilerini spor vb. alanlara yönelmeleri saldırganlık gibi istenmeyen davranışları azaltılabilir. Anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerde saldırganlık eğilimlerinin düştüğü bu nedenle bakanların eğitimine önem verilmelidir. Ayrıca öğrencilerin iyi bir eğitim alması kendisini daha iyi ifade etmesi anlamına gelmektedir.

INVESTIGATION OF THE AGGRESSION ATTITUDE OF STUDENTS FROM SECONDARY EDUCATION SCHOOLS

Abstract

The aim of this study is to investigate the aggression attitude of students from secondary education schools according to the variables of age, gender, parent education level, practicing sports, having a nanny between the ages of 0-6 and school type. In the study, a total of 1409 students between the ages of 14-18 from the city centers of Malatya and Kahramanmaraş in 2016-2017 education term were interviewed. According to school types of the participants, 340 students from Vocational High School, 329 students from Sports High School, 356 students from Anatolian High School and 384 students from Private Schools participated in the study. As the data gathering tool, personal information form, which was developed by the researcher and Aggression Inventory, which was developed by İpek İlter (Kiper), were employed. According to normality test, for the data which presents a normal distribution, t-test and One-Way ANOVA were used in groups which were independent of parametric tests and for the data which do not present a normal distribution, Mann-Whitney U, and Kruskal-Wallis H nonparametric tests were used. In the aggression sub-dimension of the study group, it was detected that the difference, which was caused by the mean assertiveness values of 15 and 16 years old group, was statistically meaningful. According to gender variable, it was statistically meaningful in every other dimension except mean assertiveness values. The children whose mothers had a graduate or postgraduate education were more assertive. The children who were raised by a nanny between the ages of 0-6 were statistically meaningful in every other sub-dimension except the assertiveness sub-dimension. According to the practicing sports variable of the study group, the participants who practiced sports in the aggression sub-dimension had a meaningful difference in the assertiveness sub-dimension. According to school type variable, statistical meaningfulness existed in every other aggressiveness sub-dimension except the passive aggression dimension. In the conducted test, it was concluded that the differences were caused

by the private school students in the destructive aggression dimension, by the Anatolian High School students in the assertiveness dimension and by the private school students in the general aggression level.

Keywords: Secondary Education Students, Aggression, Students

Kaynakça

- Acet M. (2005). Sporda Saldırganlık ve Siddet. Morpa Kültür Yayınları Ltd. Şirketi, İstanbul. s:66.
- Açak, M. & Kaya, O. (2015). İştirme engelli ve işitme engelli olmayan futbolcuların benlik saygıları ve saldırganlık düzeylerinin incelenmesi. İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), pp.1-11.
- Avcı A (2010). Eğitimde Şiddet Olgusu, Lise Öğrencilerinde Şiddet Saldırganlık ve Ahlaki Tutum İlişkisi, Küçükçekmece İlçe Örneği. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul: Doktora Tezi.
- Aygen M (2009). Elazığ İlinde Gençlerde Şiddete Başvurma Ya Da Maruz Kalma Sıklığı, Etkileyen Faktörler ve Öfke İle İlişkisi. Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Elazığ: Doktora Tezi.
- Bayram Y (2012). Spor Yapan ve Yapmayan 14-18 Yaş Grubu Öğrencilerin Saldırganlık Tutumlarının İncelenmesi. Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya: Yüksek Lisans Tezi.
- Dervent F.(2007). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere Katılımla İlişkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Hanhan A A (2012). Onarıcı Disiplin Modelinin Liselerde, Akran İstismarı ve Şiddeti Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir: Doktora Tezi.
- Haskan, Ö. (2009). Ergenlerde Şiddet Eğilimi, Yalnızlık ve Sosyal Destek. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler

Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı.

- Haskan, Ö., Yıldırım, İ. (2014). Ergenlerde Şiddet Eğilimi, Yalnızlık ve Sosyal Destek. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 29(1): 157-168.
- Karataş, Z., & Yavuzer, Y. (2016). Development of KAR-YA Aggression Scale for High School and University Students and Analysis of its Psychometric Properties. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17).
- Kılıçgil, E., & Partal, M. (2003). Süper Ligde Oynayan Bir Futbol Takımı Taraftarlarının Şiddete Neden Olan Tahrik Olma Unsurları Üzerine Bir Araştırma. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(2), 43-52.
- Kiper İ.(1984). Saldırganlık Türlerinin Çeşitli Ekonomik, Sosyal ve Akademik Değişkenlerle İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Lee, K., Baillargeon, R.H., Vermunt, J.K., Wu, H., & Trmblay, R.E. (2007). Age differences in the prevalence of physical aggression among 5-11-year old Canadian boys and girls, Aggressive Behavior, pp:33, 26-37.
- Nair B (2014). Ergenlerin Saldırganlık Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas: Yüksek Lisans Tezi. pp:66.
- Şahin, H.N. (1999). Televizyonda Şiddet ve Çocuklarımız: Etkilenmemeleri İçin Neler Yapabilirsiniz. Türk Psikoloji Bülteni, 4(8): 76-82.
- Üstün, A., Yılmaz, M., Kırbaş, Ş. (2007). Gençleri Şiddete Yönelten Nedenler. İçinde, Solak. A (Ed), Okullarda Şiddet ve Çocuk Suçluluğu. Ankara; Hegem Yayınları: 109-131.